

Ο ΛΙΚΙΝΙΟΣ ΜΟΥΡΗΝΑΣ ΚΑΙ ΤΑ ΗΘΗ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ - ΑΣΚΗΣΕΩΝ

1. Ερωτήσεις-ασκήσεις ανοικτού τύπου

1. Να εντοπίσετε τα προσηγορικά¹⁰⁸ ουδέτερα ονόματα της β' κλίσης και να τα μεταφέρετε στην αντίστοιχη πτώση του άλλου αριθμού.
2. Να γράψετε τη γενική και δοτική πτώση ενικού και πληθυντικού αριθμού των αρσενικών προσηγορικών ονομάτων της γ' κλίσης.
3. *suspicionem quandam, quam rem, aliquod dedecus*: Να κλιθούν τα ουσιαστικά μαζί με τις αντωνυμίες που τα συνοδεύουν στον αριθμό που βρίσκονται.
4. Να γράψετε την ονομαστική και αφαιρετική όλων των θηλυκών ονομάτων του κειμένου, στον αριθμό που βρίσκονται.
5. Το ουσιαστικό *luxuria* ανήκει στην κατηγορία των “αφθονούντων” (*abundantia*), δηλαδή κλίνεται σύμφωνα με δύο κλίσεις. Να το κλίνετε στον ενικό αριθμό και με τους δύο τρόπους.¹⁰⁹
6. *magno, fortissimo*: Να σχηματίσετε τα επιρρήματα των επιθέτων που σας δίνονται και έπειτα να σχηματίσετε τα παραθετικά των αντίστοιχων επιρρημάτων.
7. Να αναγνωρίσετε γραμματικώς τις αντωνυμίες του κειμένου.
8. Να μεταφέρετε τις αντωνυμίες του κειμένου στην ίδια πτώση του άλλου αριθμού και στα τρία γένη.
9. Να εντοπίσετε τα ρήματα της κατηγορίας του “cario”. Να κλίνετε την οριστική ενεστώτα και την υποτακτική παρατατικού της παθητικής φωνής.
10. *deportatum, susceptum, meruisse, fuisse*: Να γράψετε τα απαρέμφατα και τις μετοχές των ρημάτων από τα οποία προέρχονται οι τύποι, σε όλους τους χρόνους και στη φωνή που βρίσκονται.

¹⁰⁸ Βλ. υποσ. 1.

¹⁰⁹ Κλίνεται κατά την πρώτη κλίση (*luxuria, -ae*) και κατά την πέμπτη (*luxuries, -ei*).

11. Να κλίνετε την προστακτική ενεστώτα των ρημάτων *habeo, laudo, vivo, obicio* και την προστακτική του μέλλοντα των ρημάτων *video, deportor, suscipior, constituor*, στη φωνή που σας δίδονται.
12. Να ξαναγράψετε τις παρακάτω περιόδους, αφού μεταφέρετε τα ρήματα στα υπόλοιπα πρόσωπα ενικού και πληθυντικού αριθμού και κάνετε τις απαραίτητες τροποποιήσεις:
- α) *Ille Asiam vidit sed in Asia continenter vixit.*
 β) *Accusatores Asiae nomen Murenae obiecerunt.*
13. Να ξαναγράψετε τις παρακάτω προτάσεις, αφού μεταφέρετε όλους τους κλιτούς τύπους στον αντίθετο αριθμό. Να μη θίξετε τους τύπους εκείνους που αν μετασχηματιστούν, προκύπτουν προτάσεις νοηματικώς εσφαλμένες:
- α) *Hic fuit in Asia.*
 β) *Hic viro fortissimo magno adiumento fuit.*
 γ) *Quam ob rem accusatores non Asia nomen illi obiecerunt.*
 δ) *Honos et gloria nomini constituta est.*
 ε) *Aliquod flagitium ac dedecus aut in Asia susceptum aut ex Asia deportatum est.*
14. Να αναγνωρίσετε το συντακτικό ρόλο των λέξεων του κειμένου που βρίσκονται σε πτώση δοτική.
15. Να αναγνωρίσετε τις δευτερεύουσες προτάσεις του κειμένου.
16. Να αναγνωρίσετε τους τοπικούς προσδιορισμούς του κειμένου.
17. Να αναγνωρίσετε τους χρονικούς προσδιορισμούς του κειμένου.¹¹⁰
18. Να αναγνωρίσετε τον συντακτικό ρόλο των λέξεων του κειμένου που βρίσκονται σε πτώση γενική.
19. *ob rem*: Να δοθεί το αίτιο με όλους τους δυνατούς τρόπους.¹¹¹
20. Θυμόσαστε το είδος της δοτικής στις παρακάτω προτάσεις;
- α) *Aeneas reginae insidias Graecorum renarrat.*
 β) *Oraculum incolis respondet: "Regia hostia deo placet."*
 γ) *Neptunus urget beluam, quae incolis nocet.*
 δ) *Delecti consultabant patriae. Eis corpus ex annis infirmum erat.*
 ε) *Gloriae Vergili studebat.*

¹¹⁰ Μην ξεχάσετε την ιδιόμορφη αφαιρετική απόλυτο που δηλώνει χρόνο.

- στ) Caesar **tribus** imperat in Belgis remanere.
 η) Gaius Plinius **Cornelio Tacito suo** salutem.
 θ) Licebit **tibi** quoque pugillares adportare.
 ι) **Illis** femina cum lacrimis iniuriam aperit.
 ια) Populum concitat et **Tarquinio** imperium adimit.
 ιβ) **Romanis** imperium sine fine erit.
 ιγ) “Quid est”, inquit, “mea Tertia? Cur tristis es? Quid **tibi** accidit?”
 ιδ) **L. Aemilio Paulo consuli** iterum bellum cum Perse rege gerere obtigit.
 ιε) Pater **filiae** osculum dedit. Pater **Tertiae** dixit: “Omen accipio”.
 ιστ) Ibi vix animum sollicitum **somno** dederat, cum repente apparuit **ei** species horrenda.
 ις) Cassius iterum se **somno** dedit.
 ιη) Existimavit ad se venire hominem similem **effigiei** mortui.
 ιθ) Recesserat in diaetam, **cui** nomen est Hermaeum.
 κ) Quod illic appensum **civitati** nomen dedit.
 κα) Pareamus **senatui**, consulamus **bonis**, posteritatis **gloriae** serviamus.
 κβ) **Huic** Arria funus paravit ac **marito** persaepe **interroganti** respondebat.
 κγ) Cum **ei** ab ostio **quaerenti** Ennium ancilla dixisset eum domi non esse...
 κδ) Ego **ancillae tuae** credidi te domi non esse; tu **mihi ipsi** non credis?
 κε) Cato ficum ostendens **patribus** inquit: ...
 κστ) “Neminem credideritis **patriae** consulturum esse, nisi vos ipsi **patriae** consulueritis.”
 κς) **Fiduciam**, quae nimia **vobis** est, deponite.
 κη) C. Plinius **Marcellino suo** salutem.
 κθ) **Tristissimus** haec **tibi** scribo.
 λ) Ut illa patris **cervicibus** inhaerebat! **Illi** anilis prudentia erat!
 λα) Pacuvius dixit sonora quidem esse et grandia quae scripsisset, sed videri tamen ea **sibi** duriora et acerbiora.
 λβ) Accius tragoediam suam, **cui** “Atreus” nomen est, **ei desideranti** legit.
 λγ) Tanto dolore Aesopus est adfectus, ut nihil **ei** gratius possit esse quam recuperatio fugitivi.

¹¹¹ Βλ. Μάθ. 13, παρατ. 6.

λδ) *Homo quidam ei occurrit corvum tenens.*

λε) *Venit corvo in mentem verborum domini sui.*

λστ) *Sutor eum Caesari attulit.*

21. Να σχηματίσετε σύντομες προτάσεις σύμφωνα με το παράδειγμα:

dominus, auxilium, pauper ⇒ *dominus est auxilio pauperi.*

α) *leges, utilitas, cives* ⇒

β) *socii, auxilium, Romani* ⇒

γ) *inopia, dolor, milites* ⇒

δ) *donum, gaudium, pueri* ⇒

ε) *mors filiae, dolor, tu* ⇒

στ) *libri, usus, nos* ⇒

22. Να συμπληρώσετε τα κενά, ώστε να χαρακτηρίζεται πλήρως η συντακτική λειτουργία των λέξεων που δίνονται.

α) *viro* είναι

β) *patri* είναι στο

γ) *gratulationi* είναι

δ) *quandam* είναι στο

ε) *Asiae* είναι στο

στ) *nomen* είναι στο

ζ) *Murenae* είναι στο

η) *deportatum* είναι που προσδιορίζει το

θ) *meruisse* είναι απαρ. ως

ι) *pietatis* είναι γενική του από το

23. Με ποιες λέξεις του κειμένου έχουν ετυμολογική συγγένεια οι λέξεις:¹¹²

“φαμελιά”, “λούσο”, “μέρος”;

24. *susceptum* < *sub* + *capio*: Να σχηματίσετε ρήματα σύνθετα του “*capio*”, με τις προθέσεις ή τα προθέματα: *ad*, *cum*, *re-*, *inter*, *prae* και να γράψετε τη σημασία τους.¹¹³

¹¹² φαμελιά < *familia*, λούσο < ιταλ. *lusso* < λατ. *luxus* > *luxuria*, μέρος < μείρομαι = γίνομαι μέτοχος σε κάτι, λατ. *mereo* = λαμβάνω κάτι ως μερίδιο ή ως αμοιβή.

¹¹³ *accipio* = λαμβάνω, μαθαίνω (Μάθ. 10, 24), *concipio* = συλλαμβάνω, πιάνω (Μάθ. 14), *recipio* = επανακτώ (Μάθ. 21), *intercipio* = αρπάζω κάτι πριν φτάσει στον προορισμό του (Μάθ. 45), *praecipio* = καθοδηγώ (Μάθ. 48).

25. *obiecierunt* < *ob* + *iacio*: Να σχηματίσετε ρήματα σύνθετα του “*iacio*”, με τις προθέσεις *pro*, και *ab* και να γράψετε τη σημασία τους. Ποιες σημασίες του “*obicio*”¹¹⁴ γνωρίζετε;
26. Να μεταφράσετε στα Λατινικά τις προτάσεις:¹¹⁵
- Ο Μουρήνας βοήθησε πολύ τον πατέρα του στους κινδύνους.*
 - Αν και η Ασία έχει κάποια υποψία τρυφής, οφείλουμε να επαινέσουμε τον Μουρήνα.*
 - Ο Μουρήνας έζησε στην Ασία με εγκράτεια.*
 - Ο Σουλπίκιος κατηγορήσε τον Μουρήνα για κάποια ατιμία και ντροπή που έφερε μαζί του από την Ασία.*
 - Το ότι υπηρέτησε ως στρατιώτης στον πόλεμο ήταν μεγάλη χαρά για τον πατέρα του.*
 - Το τέλος της στρατιωτικής θητείας του Μουρήνα συνέπεσε με τη νίκη και το θρίαμβο του πατέρα του.*

2. Ερωτήσεις - ασκήσεις κλειστού (αντικειμενικού) τύπου

I. Ασκήσεις του τύπου “Σωστό - Λάθος”

- Στις παρακάτω προτάσεις να διαγράψετε το σκέλος που περιέχει λάθος.
 - iudices* είναι ονομαστική ή κλητική;
 - suo* είναι δοτική ή αφαιρετική;
 - solacio* είναι δοτική ή αφαιρετική;
 - luxuriae* είναι γενική ή δοτική;
 - Asiae* είναι γενική ή δοτική;
 - dedecus* είναι ονομαστική ή αιτιατική;
 - quandam* είναι αόριστη ή αναφορική αντωνυμία;

- Να σημειώσετε την ένδειξη X στο οικείο πλαίσιο:

¹¹⁴ *proicio* = ρίχνω, πετάω, καταθέτω (Μάθ. 16), *abicio* = πετώ μακριά, καταθέτω τα όπλα (Μάθ. 34), *me obicio* = ρίχνομαι (Μάθ. 32), *obicio* + αιτ. + δοτ. = μέμφομαι κάποιον για (Μάθ. 30), *obicio* = προβάλλω αντίρρηση (Μάθ. 47).

¹¹⁵ α) *Murena magno adiumento patri suo in periculis fuit.* β) *Etsi Asia habet suspicionem quandam luxuriae, Murenam laudare debemus.* γ) *Murena in Asia continenter vixit.* δ) *Sulpicius aliquod flagitium ac dedecus ex Asia deportatum Murenae obiecit.* ε) *Meruisse stipendia in bello magno gaudio patri suo fuit.* στ) *Finis stipendiorum Murenae patris victoriam ac triumphum fuit.*

		Σωστό	Λάθος
α) <i>viro</i>	είναι δοτ. κατηγ. του σκοπού στο “fuit”.	☐	☐
β) <i>patri</i>	είναι παράθεση στο “viro”.	☐	☐
γ) <i>luxuriae</i>	είναι δοτική αντικ. από το “suspicionem”.	☐	☐
δ) <i>Asiam</i>	είναι αιτιατ. της κίνησης σε τόπο.	☐	☐
ε) <i>Asiae</i>	είναι γενική επεξηγηματική στο “nomen”.	☐	☐
στ) <i>nomini</i>	είναι δοτική αντικειμενική στο “gloria”.	☐	☐
ζ) <i>susceptum</i>	είναι χρονική μτχ. (προτερόχρονο).	☐	☐
η) <i>meruisse</i>	είναι υποκείμενο στο “fuit”.	☐	☐
θ) <i>pietatis</i>	είναι γεν. του χαρακτηρ. γνωρίσματος.	☐	☐
ι) <i>patris</i>	είναι γεν. αντικειμεν. στο “victoriam”.	☐	☐

3. Να εξετάσετε αν οι παρακάτω προτάσεις ανταποκρίνονται στο νόημα του κειμένου και να σημειώσετε την ένδειξη X στο οικείο πλαίσιο:

	Σωστό	Λάθος
α) <i>Murena accusatus a Cicerone est.</i>	☐	☐
β) <i>Murena in Asia vixit luxuriose.</i>	☐	☐
γ) <i>Pater Murenae vir magnae fortitudinis erat.</i>	☐	☐
δ) <i>Murena luxuriae honorem et gloriam anteposuit.</i> ¹¹⁶	☐	☐
ε) <i>Nomen Asiae laudem familiae Murenae tulit.</i>	☐	☐
στ) <i>Murena, victor ac triumphator, magno gaudio patri suo fuit.</i>	☐	☐
ζ) <i>Cum pater suus imperator erat, Murena stipendia meruit.</i>	☐	☐
η) <i>Romani vitam in Asia esse honestam et modestam existimabant.</i>	☐	☐
θ) <i>Pater et filius felices propter victoriam erant.</i>	☐	☐
ι) <i>Accusatores Murenae aliquod dedecus ex Asia deportatum obiciunt.</i>	☐	☐

¹¹⁶ antepono, -posui, -positum, -ere, 3 (+ αιτ. και δοτ.) = βάζω κάτι πάνω από κάτι άλλο

II. Ασκήσεις σύζευξης

1. Να συνδέσετε τους αριθμούς της στήλης Α' με τα γράμματα της στήλης Β'. Ένα στοιχείο της στήλης Β' περισσεύει.

A	B
1) <i>solacio</i>	α) αρσενικό της γ' κλίσης
2) <i>pietatis</i>	β) αναφορική αντωνυμία
3) <i>dedecus</i>	γ) διαζευκτικός σύνδεσμος
4) <i>finem</i>	δ) αρσενικό της δ' κλίσης
5) <i>quandam</i>	ε) θηλυκό της γ' κλίσης
6) <i>ac</i>	στ) αντιθετικός σύνδεσμος
7) <i>rem</i>	ζ) ουδέτερο της β' κλίσης
8) <i>qua</i>	η) αόριστη επιθετική αντωνυμία
9) <i>aut</i>	θ) ουδέτερο της γ' κλίσης
10) <i>sed</i>	ι) συμπλεκτικός σύνδεσμος
	ια) θηλυκό της ε' κλίσης

2. Να συνδέσετε τους αριθμούς με τα γράμματα. Ένα στοιχείο της στήλης Β' περισσεύει:

A	B
1) <i>hic</i>	α) δοτική κατηγ. του σκοπού
2) <i>familiae</i>	β) γενική αντικειμενική
3) <i>Asiam</i>	γ) γενική του χαρακτηρ. γνωρίσματος
4) <i>patri</i>	δ) ιδιόμορφη αφαιρ. απόλυτος
5) <i>fortissimo</i>	ε) υποκείμενο
6) <i>gratulationi</i>	στ) δοτική προσ. χαριστική
7) <i>felicitatis</i>	ζ) δοτική αντικειμενική
8) <i>Asiae</i>	η) αντικείμενο
9) <i>luxuriae</i>	θ) επεξήγηση
10) <i>patre imperatore</i>	ι) γενική επεξηγηματική
	ια) επιθετικός προσδιορισμός

3. Να συνδέσετε τις λέξεις της στήλης Α' με τη σημασία τους στη στήλη Β'. Τέσσερα στοιχεία της στήλης Β' περισσεύουν:

A	B
1) <i>adiumentum</i>	α) υποψία
2) <i>felicitas</i>	β) έπαινος
3) <i>suspicio</i>	γ) αξίζω
4) <i>obicio</i> (+ δοτ. και αιτ.)	δ) η έκφραση συγχαρητηρίων
5) <i>laus</i>	ε) μνήμη
6) <i>dedecus</i>	στ) υπηρετώ στο στρατό
7) <i>me obicio</i>	ζ) βοήθεια
8) <i>mereo</i>	η) μέφομαι
9) <i>memoria</i>	θ) ντροπή
10) <i>solacium</i>	ι) καλή τύχη
	ια) παραλαμβάνω, δέχομαι
	ιβ) ρίχνομαι
	ιγ) μόχθος
	ιδ) παρηγοριά

4. Στηριζόμενοι στο κείμενο να γράψετε δίπλα σε κάθε ερώτηση το γράμμα της αντίστοιχης απάντησης. Δύο στοιχεία της στήλης των απαντήσεων περισσεύουν:

Ερωτήσεις

- 1) *Ubi Murena vixit?*
- 2) *Quem Murena adiuvit?*
- 3) *Cur Murena accusatus est?*
- 4) *Quando Murena stipendia meruit?*
- 5) *Quis Murenæ defensor¹¹⁷ erat?*
- 6) *Quis Murenam accusavit?*
- 7) *Cur pater et filius felices erant?*

Απαντήσεις

- α) *Propter aliquod flagitium ac dedecus.*
- β) *Cicero.*
- γ) *Laudem familiae, memoriam generi.*
- δ) *In Asia.*
- ε) *Sulpicius Rufus.*
- στ) *Patrem suum.*
- ζ) *Flagitium ac dedecus.*
- η) *Patre imperatore.*
- θ) *Propter secundum¹¹⁸ finem belli.*

III. Ασκήσεις συμπλήρωσης κενών

¹¹⁷ defensor, -oris (αρσ.) = υπερασπιστής, συνήγορος

¹¹⁸ secundus, -a, -um = ευνοϊκός

1. Να τοποθετήσετε τους παρακάτω τύπους στον πίνακα και να συμπληρώσετε τον αντίστοιχο τύπο στους άλλους χρόνους της ίδιας φωνής: *debemus, vixit, obiecerunt, constituta est, meruisse.*

Ενεστώτας					
Παρατατικός					
Μέλλοντας					
Παρακείμεν.					
Υπερσυντ.					
Συντελ. μέλ.					

2. Να τοποθετήσετε τα παρακάτω ουσιαστικά στον πίνακα που ακολουθεί και να τα μεταφέρετε στον αντίθετο αριθμό (όπου είναι δυνατό): *victoriam, solacio, familiae, dedecus, gloria, accusatores, luxuriae, stipendiorum, generi, flagitium, viro, finem.*

Α΄ κλίση	Αντίθετος αριθμός	Β΄ κλίση	Αντίθετος αριθμός	Γ΄ κλίση	Αντίθετος αριθμός

3. Να συμπληρώσετε τις πτώσεις που λείπουν:

ονομ. ενικού	δοτική ενικού	αιτιατική ενικού	αφαιρετ. ενικού	δοτική πληθ.	αιτιατική πληθ.
<i>hic</i>					
	<i>suo</i>				
		<i>quandam</i>			
			<i>qua</i>		
			<i>eo</i>		
		<i>aliquod</i>			

4. Να συμπληρώσετε τους άλλους βαθμούς των επιθέτων και των επιρρημάτων:

Θετικός	Συγκριτικός	Υπερθετικός
		<i>fortissimo</i>
<i>magno</i>		
<i>continenter</i>		
		<i>libentissime</i>

IV. Ασκήσεις κατάταξης

1. Να σημειώσετε την ένδειξη (+) στην οικεία στήλη σύμφωνα με το παράδειγμα, ώστε να δηλώνεται αν οι λέξεις που δίδονται συντάσσονται με γενική ή δοτική αντικειμενική: ¹¹⁹

	Γενική αντικειμενική	Δοτική αντικειμενική
<i>spes</i>	+	
<i>adversarius</i>		+
<i>utilis</i>		
<i>iucundus</i>		
<i>cupiditas</i>		
<i>plenus</i>		
<i>idoneus</i>		
<i>par</i>		
<i>(im)peritus</i>		
<i>suspicio</i>		
<i>inops</i>		
<i>similis</i>		
<i>congruenter</i>		
<i>obviam</i>		
<i>memor</i>		

¹¹⁹ α) *spes*, *cupiditas*, *plenus*, *(im)peritus*, *suspicio*, *inops*, *memor* + γενική αντικ. β) *adversarius*, *utilis*, *iucundus*, *idoneus*, *par*, *similis*, *congruenter*, *obviam* + δοτική αντικειμενική.

2. Να τοποθετήσετε στις στήλες του παρακάτω πίνακα τις παρακάτω δοτικές που απαντούν στις επόμενες περιόδους:
- α) *Unum fuisse **Homero** servum, tres **Platoni**, nullum **Zenoni** tradunt.* (Μάθ. 35)
- β) *O felices viros puellarum, **quibus** populus Romanus loco soceri fuit!* (Μάθ. 35)
- γ) *Caecilia more prisco omen nuptiale petit **filiae** sororis.* (Μάθ. 38)
- δ) *Puella rogavit materteram, ut **sibi** paulisper loco cederet.* (Μάθ. 38)
- ε) *Caecilia puellae dixit: “Ego libenter **tibi** mea sede cedo”.* (Μάθ. 38)
- στ) *Experiri volui, quam aequo animo me ferro essem interemptura, si **tibi** consilium non ex sententia cessisset.* (Μάθ. 49)
- ζ) ***Tyrannis** omnia semper suspecta atque sollicita sunt.* (Μάθ. 44)
- η) *Si quid durius **ei** videbatur, a cerva sese monitum esse praedicabat.* (Μάθ. 48)

Δοτική προσωπική κτητική	Δοτική προσωπική χαριστική	Δοτική προσωπική ηθική	Δοτική του κρίνοντος προσώπου

3. Συνδυασμός ασκήσεων ανοικτού και κλειστού τύπου

1. Να συμπληρώσετε τα κενά με τη δοτική πτώση των τύπων που βρίσκονται στην παρένθεση. Να προσέξετε ώστε οι προτάσεις να είναι νοηματικώς αποδεκτές. Να αναγνωρίσετε τις δοτικές των περιπτώσεων α, γ, δ, στ, η, ι.
- α) *Non* *tantum, sed*,,
..... *vivimus*. (nos, patria, familia, liberi, amici)
- β) *Antepono*¹²⁰ *gloriam*(pecunia)
- γ) *Libertas sola* *datur*. (nemo, donum)
- δ) *Cur tam aperte mentiris? Istud* *non est!* (tu, laus)
- ε) *Vitia*¹²¹ *tua, puer,*
erunt. (tu, mala, fama¹²²)
- στ) *Decem cohortes* *relictae sunt*. (navis, praesidium¹²³)
- ζ) *Philosophus qui societatem alienam*¹²⁴ *fugit* *humano*¹²⁵ *nulli* *est*. (genus, usus)
- η) *Lacedaemonii neque* *neque* *studebant*. (artes, litterae)
- θ) *Ab omnibus id agmen*¹²⁶ *expectabatur quod a sociis*
..... *mittebatur*. (nos, auxilium)
- ι) *sunt multi amici*. (ego)

¹²⁰ antepono (+ δοτ. και αιτ.) = προκρίνω, βάζω κάτι πάνω από κάτι άλλο

¹²¹ vitium, -i = ελάττωμα

¹²² fama, -ae = φήμη

¹²³ praesidium, -i = φρουρά

¹²⁴ alienus, -a, -um = αλλότριος, ξένος

¹²⁵ humanus, -a, -um = ανθρώπινος

¹²⁶ agmen, -inis (ουδ.) = το στρατιωτικό άγημα